

Advies scenario 1: Meer A dan B

Op grond van jouw keuzes vind je hieronder een samenvatting van jouw kijk op het vak Nederlands. Herken je je erin?

1. Neerlandistiek – vaardigheden – maatschappij

Het vak Nederlands is een vak met een eigen vakinhoud van taalbeschouwing, taalbeheersing en letterkunde. Het accent moet dan ook liggen op die inhoud: op de kansen die de neerlandistiek biedt. Dat geeft leerlingen ook inzicht in de relevantie van Nederlands. Nederlands is namelijk niet puur en alleen een vaardighedenvak en ook geen maatschappijleer.

Je vindt het belangrijk dat leerlingen zich ontwikkelen tot communicatieve, kritische burgers, zodat ze zich staande kunnen houden in de steeds complexer wordende maatschappij. Het helpt daarbij om vaardigheden geïntegreerd aan te bieden: leerlingen ontdekken dat vaardigheden elkaar versterken. Soms is het zinvol om stil te staan bij één van de afzonderlijke onderdelen van het vak Nederlands en te focussen op lezen, schrijven, spreken, kijken/luisteren en/of literatuur.

2. Het examen en leesvaardigheid

Zolang het Centraal Examen nog de huidige vorm heeft, kunnen we er niet om heen en hebben leerlingen er recht op dat we ze er goed op voorbereiden, ook al vind je nog zo dat het CE onvoldoende recht doet aan het vak Nederlands.

Leesvaardigheid is voor bovenbouwleerlingen, voor toekomstige hbo'ers en studenten aan de universiteit voorwaardelijk om succesvol te zijn. Ze moeten stevige teksten kunnen doorgronden, ze moeten die als bron kunnen beoordelen en ze moeten die kunnen gebruiken voor hun eigen doelen, al dan niet voor het vak Nederlands.

3. Literaire teksten en literatuurgeschiedenis

Literaire teksten verdienen aandacht om wat ze zijn. Hun gelaagdheid, symboliek en waardevol cultureel erfgoed zijn het waard om 'an sich' te bestuderen, te vergelijken en te bespreken. Inzicht in literaire periodes en cultuur-historische contexten zijn noodzakelijk om leerlingen de waarde van literatuur te laten zien. Literatuur is een bijzonder onderdeel van het vak Nederlands. Je maakt daar graag tijd voor vrij in het programma.

4. De docent als vakexpert en de rol van het PTA/PDA

Als docent weet je precies waar je leerlingen naartoe moeten en je hebt ook een duidelijk beeld van hoe je ze daar kunt brengen. Je maakt graag eigen keuzes uit het lesmateriaal in methodes en je bespreekt onderwerpen op je eigen manier.

Het PTA/PDA is daarbij richtinggevend. We hebben de verdeling van onderwerpen en de afronding ervan vrij gedetailleerd geformuleerd, zodat het voor leerlingen en hun ouders duidelijk is wat ze kunnen verwachten. Daardoor is het soms wel erg leidend voor de manier waarop we het vak Nederlands vorm geven. En dat is, vind je, soms strijdig met het belang dat je zelf hecht aan bepaalde onderdelen.

Blink Nederlands-scan

Ontdek wat Blink Nederlands voor jouw lessen kan doen

Je bepaalt zelf wanneer je leerlingen meer en minder ruimte geeft: of je ze keuzes geeft in werkwijze of onderwerpen, of ze zelf mogen kiezen over welke onderwerpen ze lezen en welke boeken ze op hun lijst mogen zetten. Je houdt de vinger aan de pols en zorgt voor overzicht, zodat leerlingen weten waar ze aan toe zijn en met vertrouwen kunnen toewerken naar een succesvol eindresultaat.

Ontdek Blink Nederlands

Met Blink Nederlands plaats je het vak Nederlands midden in de maatschappij. Het laat leerlingen zien dat ALLES Nederlands is en dat Nederlands – taal – het fundament is van al hun leren en functioneren.

Blink Nederlands is opgebouwd uit drie modules per jaar van vier tot zes weken. In de modules staat telkens een thema centraal dat aansluit bij de leefwereld van je leerlingen, hun nieuwsgierigheid wekt en prikkelt het thema nader te onderzoeken en zo hun wereld te vergroten. Iedere module is opgebouwd uit verschillende blokken waarin je leerlingen hun inhoudelijke kennis over het thema verdiepen en verwerken. In ieder blok gebeurt dat op een andere manier en ligt er een ander accent: op taalbeschouwing, op literatuur, op vaardigheden.

Blink Nederlands geeft je steeds opties om op jouw manier invulling te geven aan het vak Nederlands en leerlingen te laten ervaren hoe groot de impact van taal is.

Hoe kun jij Blink Nederlands inzetten voor jouw lessen?

- Je legt je eigen accenten door te **kieszen uit de verschillende modules** en door binnen een module te kiezen voor die blokken die expliciet gericht zijn op taalbeheersing, taalbeschouwing of literatuur.
- Je bepaalt zelf hoe lang je aan een module wilt werken met je leerlingen: minimaal vier weken. Er zijn voldoende deelblokken om zes weken gevarieerd materiaal te bieden. En als je kiest voor nog meer verdieping kun je er acht weken aan besteden. Je voegt dan eigen materiaal toe of zet verdiepende mini-cursussen in.
- Gebruik het overzicht van de modules, de blokken en de mini-cursussen om inzicht te krijgen in de lesdoelen. Ook het **handvat PTA/PDA** geeft inzicht in de onderwerpen en deelonderwerpen en hoe je die kunt afsluiten. Op basis daarvan kun je keuzes maken en kun je je eigen PTA/PDA vaststellen.
- De modules en blokken hebben een maatschappelijk-thematisch kader. Je kunt hier naar eigen voorkeur meer of minder aandacht aan geven. Je kunt kiezen uit verschillende bronnen, zodat je aansluit bij jouw leerlingen.
- Je leerlingen lezen veel. De teksten uit de blokken sluiten qua niveau aan bij het niveau van het eindexamen en zijn een goede examenvoorbereiding.
- Gebruik de filters in de **bronnenbank** met een aanbod aan teksten en andere bronnen om met je leerlingen specifieke deelvaardigheden of onderdelen te oefenen.

Blink Nederlands-scan

Ontdek wat Blink Nederlands voor jouw lessen kan doen

- Wil je dat je leerlingen zich meer verdiepen in één onderwerp, dan kun je de aparte **mini-cursussen**.
- Een onderzoekende houding hoort bij het vak Nederlands. In alle modules komen **onderzoeksvaardigheden** voor als belangrijk aspect van het vak Nederlands.
- Met je leerlingen lees je de **literaire teksten** die voorkomen in de verschillende blokken. Het zijn bronnen die een thema inhoudelijk verdiepen of die fungeren als voorbeeld voor creatief schrijven. Je werkt veelal met korte verhalen.
- Vanuit de teksten kun je doorklikken naar passende informatie en meer teksten op literatuurgeschiedenis.nl en [dbnl](http://dbnl.nl) die je verrijkt met eigen materialen.
- Bij de **eindopdracht** combineer je één of meer vaardigheden met een onderwerp uit de neerlandistiek.
- Je collega's van andere vakken kunnen gebruik maken van het handboek en het online naslagwerk, zodat iedereen op school werkt met dezelfde handvatten voor de vaardigheden.